

Lehdistötiedote

Luxemburg, 12. heinäkuuta 2018

EU:n tarkastajat: komissio ei ole varmistanut, että vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevää osiota koskevan asetuksen päätavoite toteutuu

Euroopan komissio on käyttänyt harkintavaltaansa hyvin laajasti sopeutusvaatimusten lieventämiseksi laatiessaan soveltamissäännöt ja tehdessään yksittäisiä päätöksiä. Euroopan tilintarkastustuomioistuin katsoo siksi, että komissio ei ole panostanut ehkäisevää osiota koskevan asetuksen päätavoitteen saavuttamiseen riittävästi. Tämä on huolestuttavaa etenkin useiden sellaisten jäsenvaltioiden tapauksessa, joiden suuri julkinen velka saattaa johtaa markkinoilla epävarmuuteen niiden julkisen talouden kestävydestä seuraavan taantumun tullessa.

Vakaus- ja kasvusopimus koostuu joukosta sääntöjä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että EU:n jäsenvaltiot huolehtivat vakaasta julkisesta taloudesta ja koordinoivat finanssipolitiikkojaan, sillä julkisen talouden kriisi yhdessä jäsenvaltiossa voi aiheuttaa ongelmia muillekin jäsenvaltioille. Vakaus- ja kasvusopimus koostuu kahdesta osa-alueesta, jotka ovat 1) hyvin tunnettu "korjaava osio" eli liiallisia alijäämiä koskeva menettely, jolla pyritään erityisesti julkistalouden alijäämän vähentämiseen alle kolmen prosentin suhteessa BKT:hen, ja 2) vähemmän tunnettu "ennalta ehkäisevä osio", jonka puitteissa jäsenvaltioiden on lähennettävä rakenteellista rahoitusasemansa (ei sisällä talouden suhdannevaihteluiden vaikutuksia) maakohtaisiin tavoitteisiin, joita kutsutaan keskipitkän aikavälin tavoitteiksi.

Ennalta ehkäisevää osiota koskevan asetuksen ensisijaisena tarkoituksena on saada jäsenvaltiot lähentymään keskipitkän aikavälin tavoitteitaan kohtuullisen nopeasti. Keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamisella varmistettaisiin kaksi asiaa: 1) jäsenvaltioilla on liikkumavaraa taantumien aikana ja 2) huomattavan velkaantuneiden jäsenvaltioiden velkasuhde pienenee kohti perussopimuksen mukaista ylärajaa. Komission laatimilla soveltamissäännöillä ja sen ratkaisemilla ennakkotapauksilla ei kuitenkaan taata, että nämä tavoitteet saavutetaan kohtuullisessa aikataulussa edes normaalissa taloustilanteessa.

"Komission käyttöön ottamia joustosäännöksiä ei ole rajattu ajallisesti koskemaan kriisitilannetta, ja ne ovat menneet käytännössä liian pitkälle", toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Neven Mates. "Siksi monen erittäin velkaantuneen maan rakenteellinen rahoitusasema on elpymisen ja laajentumisen kaudella (vuosina 2014–2018) joko erkaantunut keskipitkän aikavälin tavoitteesta tai lähentynyt tavoitetta hitaasti niin, että huomattavaa paranemista ennen seuraavaa taantumaa ei ole likimainkaan varmistettu."

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Tarkastajat havaitsivat myös, että rakenneuudistusta koskevat sallitut poikkeamat eivät vastaa uudistuksista talousarvioon tosiasiallisesti aiheutuvia kuluja, vaan komissio käyttää poikkeamia "kannustusvälineenä". Tälle toimintatavalle ei löydy perusteita ennalta ehkäisevää osiota koskevasta asetuksesta. Lisäksi investointilausekkeella ei taata julkisten investointien ja BKT:n välisen suhteen kasvua sinä vuonna, joille lisäys on hyväksytty, sillä edellytyksenä on vain nimellinen lisäys. Lauseke mahdollistaa myös muuhun kuin investointeihin liittyvien menojen kasvun seuraavina vuosina. Tämä viivästyttää keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista useilla vuosilla.

Ennalta ehkäisevän osion uskottavuutta on osaltaan vähentänyt korjaavaan osioon liittyvä kehitys. Korjaavaa osiota on toteutettu tavalla, joka mahdollistaa vaatimusten täysimääräisen täyttämisen pelkästään myönteisen suhdannekehityksen avulla. Tästä seuraa, että jäsenvaltioiden, joihin sovelletaan liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä, ei tarvitse täyttää rakenteellisen rahoitusasemansa parantamista koskevia vaatimuksia, jotka niiden olisi muutoin täytettävä, jos niihin sovellettaisiin ennalta ehkäisevää osiota.

Tarkastajat totesivat myös, että neuvoston hyväksymissä maakohtaisissa suosituksissa ei riittävällä tavalla perusteltu julkisen talouden sopeutustoimia eikä selitetty riskejä, joita aiheutuu, jos jäsenvaltiot eivät toteuta näitä toimia.

Tarkastajat esittivät useita suosituksia, jotta järjestelmää tiukennettaisiin koordinoitusti.

- Komission olisi ratkaistava ongelma, joka aiheutuu siitä, että vaaditulta sopeutusuralta jatkuvasti poiketaan useiden vuosien aikana.
- Komission olisi huolehdittava erittäin velkaantuneille jäsenvaltioille asetetuilla tiukemmilla säännöillä, että keskipitkän aikavälin talousarviotavoitteet saavutetaan kohtuullisen ajan kuluessa.
- Rakenneuudistusta koskevan poikkeaman pitäisi kattaa ainoastaan uudistusten välittömät kustannukset; samoin epätavallisia tapahtumia koskevan poikkeaman pitäisi kattaa vain suoraan kyseiseen tapahtumaan liittyvät kustannukset. Investointiin liittyvien poikkeamien ei pitäisi mahdollistaa muuhun kuin investointeihin liittyvien menojen kasvua seuraavina vuosina.
- Korjaavassa osiossa ja ennalta ehkäisevässä osiossa vaaditut sopeutustoimet olisi syytä harmonisoida: Korjaavassa osiossa vaadittujen sopeutusten ei pitäisi olla lievempiä kuin ennalta ehkäisevässä osiossa vaaditut sopeutukset.
- Maakohtaisten suositusten pitäisi sisältää selkeät vaatimukset, jotka on perusteltu aiempaa selkeämmin ja joiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat riskit on kuvattu paremmin.
- Komission olisi varmistettava, että jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmissa annetaan enemmän tietoja tulo- ja menopuolen toimenpiteistä.

Tarkastajat katsovat, että nykyinen lainsäädäntö antaa komissiolle mahdollisuuden panna täytäntöön kaikki tilintarkastustuomioistuinten suositukset, sillä asetuksen päätavoitteen olisi oltava ensisijainen joustomahdollisuuksiin nähden.

Toimittajille tiedoksi

Vakaus- ja kasvusopimus tehtiin vuonna 1997 ja sitä uudistettiin vuosina 2005 ja 2011. Se on kaikkien EU:n jäsenvaltioiden välinen sitova sopimus finanssipolitiikan kestävyyttä koskevien Maastrichtin sopimuksen määräysten täytäntöönpanosta. Valvonnan lähtökohtana on ajatus, että yhden maan finanssipolitiikasta voi aiheutua haitallisia vaikutuksia muihin maihin. Tämä pätee erityisesti rahaliitossa.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille.

Erytyiskertomus nro 18/2018 ”Onko vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osion päätavoite saavutettu?” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.